

**Voorkeursalternatief
m.e.r. Energievisie**

1 Inleiding

Enschede wil een aantrekkelijke en leefbare gemeente zijn voor iedereen die er woont, werkt of op bezoek komt. Nu en in de toekomst. Daarom maken we ons sterk voor maatregelen die de opwarming van de aarde beperken. In het coalitieakkoord 'Enschede 2018 – 2022' staat dat Enschede in 2050 klimaatneutraal is. In de Energievisie werken we uit wat er daarvoor moet gebeuren. We richten ons daarbij op de periode 2020 – 2030, maar bieden ook een doorkijkje naar de periode die daarop volgt.

De energietransitie vraagt om een uitbreiding van de productiecapaciteit van hernieuwbare energie. Daarvoor zijn verschillende duurzame bronnen beschikbaar, die bovendien op verschillende locaties kunnen worden benut. Daarbij kan voor concentratie of juist voor spreiding van productie-installaties worden gekozen. Door in meer of in meerdere mate gronden beschikbaar te stellen voor het opwekken van hernieuwbare energie, kan er een grote of een minder grote bijdrage worden geleverd aan de nationale klimaatdoelen.

De beslissingen die hierbij worden gemaakt hebben, afhankelijk van de daarbij gemaakte keuzes, verschillende gevolgen voor het milieu. De voorbereiding van de Energievisie combineert de gemeente om die reden met de procedure van een milieueffectrapportage. In het door Pondera Consult B.V. opgestelde milieueffectrapport worden de milieugevolgen beschreven voor een aantal alternatieven voor het opwekken van hernieuwbare energie. Binnen alle beschreven alternatieven staat telkens één ordeningsprincipe centraal. Zo is er een alternatief tot stand gekomen waarbij het landschap en de natuur centraal staan, maar is er ook een alternatief uitgewerkt waarbij juist de belangen van de landbouw richtinggevend zijn voor de aanwijzing van locaties voor het opwekken van energie.

Het milieueffectrapport is een belangrijke, maar niet de enigste bron van informatie voor de op te stellen Energievisie. Belangrijk zijn ook de inzichten die de gesprekken met de samenleving hebben opgeleverd. Verder kan gewezen worden op:

- afspraken die er zijn gemaakt bij de voorbereiding van de regionale energiestrategie voor Twente (RES Twente);
- het onderzoek naar de landschappelijke kwaliteiten van het landelijk gebied;
- het onderzoek naar het toekomstperspectief voor de landbouw;
- het overleg met Enexis en Tennet;
- de kaderstellende besluiten die in dit verband door de gemeenteraad reeds werden genomen.

De voorliggende notitie beschrijft welke keuzes er volgens het college moeten worden gemaakt in de Energievisie. Deze combinatie van keuzes vormen met elkaar een beschrijving van het zogenaamde voorkeursalternatief. Dit voorkeursalternatief zal met het oog op de besluitvorming door de gemeenteraad nog van een milieubeoordeling door Pondera consult B.V. worden voorzien.

2 Beschrijving voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief bestaat uit een beschrijving van de door het college voorgestane ambitie, de daarbij in te zetten bronnen, de omvang en spreiding van die bronnen en de locaties waar duurzame energie kan worden opgewekt.

2.1 Energiedoelstelling

Bij de vaststelling van de nota Uitgangspunten Energievisie op 7 september 2020 heeft de gemeenteraad er voor gekozen om in de Energievisie de volgende doelstellingen vast te leggen:

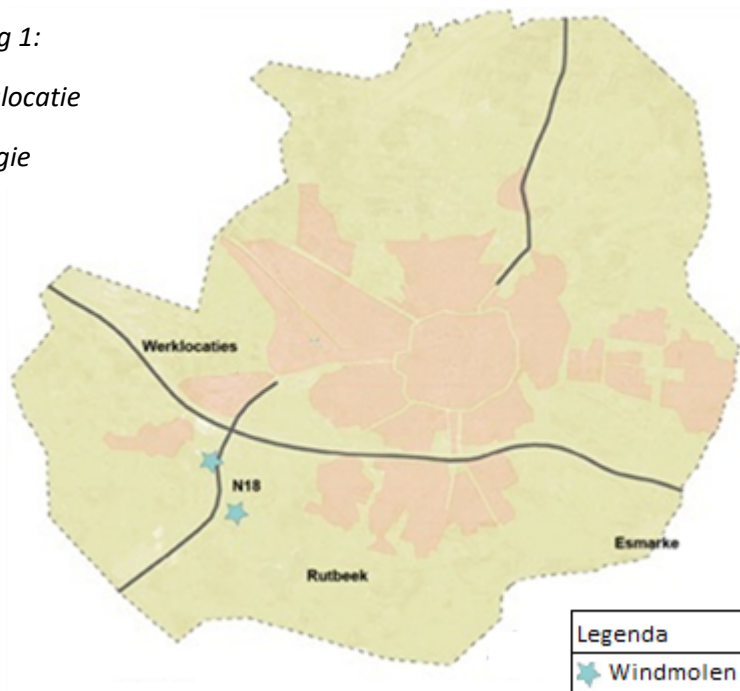
- Enschede is in 2050 klimaatneutraal;

- het aandeel -op Enschedees grondgebied opgewekte- hernieuwbare energie bedraagt in 2030 minimaal 17,9 procent.

2.2 Windenergie

In de periode 2020 – 2030 faciliteren we de bouw van 2 (a 3) grote windturbines (3 a 4 MW met een tiphoogte van 190 – 230 meter) en de bouw van meerdere kleine (tot 25 meter) windturbines. Voor de grote windturbines zijn onderstaande locaties in beeld.

Afbeelding 1:
voorkeurslocatie
windenergie

Bij de facilitering van kleine windturbines zal onderscheid worden gemaakt tussen:

- grondgebonden windturbines, uitgerust met rotorbladen;
- overige grondgebonden windturbines;
- gebouwgebonden windturbines.

Voor de plaatsing van de onder a bedoelde windturbines worden mogelijkheden gezien op bedrijfsterreinen en -in aansluiting op woningen en bedrijfsgebouwen- in het landelijk gebied, met dien verstande dat de aanvaardbaarheid van de plaatsing van een kleine windturbine in gebieden met een zeer hoge kwaliteit (volgens de Waarderingskaart buitengebied Enschede), van geval tot geval wordt beoordeeld.

Voor de onder b bedoelde turbines geldt hetzelfde. Dit type windturbine kan echter ook in de openbare ruimte worden toegestaan, als de plaatsing van de turbine voor de betreffende locatie toegevoegde waarde heeft en andere belangen niet onevenredig worden benadeeld.

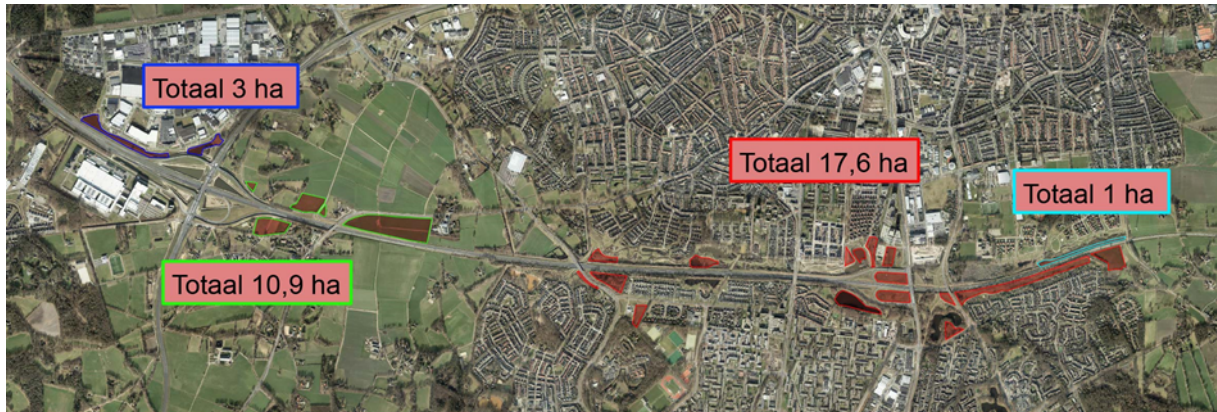
Gebouwgebonden windturbines worden in beginsel op alle gebouwen toegestaan.

2.3 Zonne-energie

Het beoogde ruimtelijk beleid voor het opwekken van zonne-energie gaat uit van een voorkeursvolgorde. De voorkeurlocaties voor het plaatsen van zonnepanelen in Enschede bestaan uit:

- daken, parkeerterreinen en andere onbebouwde ruimtes in de bouwde kom;
- de op onderstaande tekening aangeduide locaties langs de A35;

- c. grote wateroppervlakten, voor zover deze niet voor de scheepvaart worden benut, de instandhouding van soorten en habitattypen zich daartegen niet verzet en het gebruik voor het opwekken van zonne-energie geen overwegende bezwaren van recreatieve aard ontmoet;
- d. de Technology Base.

Afbeelding 2: voorkeurslocatie zonne-energie langs RW35

De voorkeur voor deze locaties sluit het gebruik van andere, in de groene ruimte gelegen locaties niet uit. Ook impliceert het noemen van deze voorkeurslocaties niet een volgtijdelijkheid. De voorkeur voor de benutting van onder a t/m d genoemde locaties zal tot uitdrukking komen in de vorm van stimuleringsmaatregelen.

Niet alle gronden in het landelijk gebied lenen zich even goed voor het opwekken van zonne-energie. In het Natuurnetwerk Nederland wordt de aanleg van zonnenvelden uitgesloten. De beoordeling van initiatieven voor andere locaties vindt plaats aan de hand van de Waarderingskaart Buitengebied Enschede en de daaraan gekoppelde ontwikkelingsstrategieën. Uitgangspunt daarbij is dat de kwaliteit van het landschap bepalend is voor de omvang van zonnenvelden en de mate waarin er al dan niet mogelijkheden zijn voor het clusteren van die zonnenvelden. Aan de beslissing om ook op gronden met een hoge of zeer hoge kwaliteit zonnenvelden toe te staan liggen drie redenen ten grondslag, namelijk:

- a. de exploitatie van een zonnenveld kan bijdragen aan het beheer en onderhoud van het landschap;
- b. de wens gebruik te maken van de bestaande aansluit- en transportcapaciteit van HS/MS-stations van Enexis;
- c. de door bewoners van het landelijk gebied uitgesproken voorkeur voor kleinschalige zonnenvelden.

Bij zonnenvelden met een oppervlakte van meer dan 2 ha wordt de energie-opgave gecombineerd met andere maatschappelijke opgaven (zoals klimaatadaptatie, circulaire landbouw, biodiversiteit).

De aanleg van grote zonnenvelden, c.q. de clustering van zonnenvelden in gebieden met een basiskwaliteit wordt geprioriteerd. In de periode 2020 – 2030 richten we ons op de gebieden die hieronder met de kleur geel zijn geaccentueerd.

➤ Kleine windturbines	0 ³ TJ		
➤ Zon op dak	189 TJ		
➤ Zonnepanelen op parkeergarages, parkeerterreinen en andere onbebouwde ruimtes in stedelijk gebied (8 hectares)	21 TJ		
➤ Zonnepanelen op grote wateroppervlakten (20 ha)	64 TJ		
➤ Zonnepanelen langs vliegveld/rijkswegen (10 ha)	26 TJ		
➤ Zonnepanelen op gronden met een hoge, tot zeer hoge landschappelijke kwaliteit ⁴ (26 ha)	60 TJ		
➤ Zonnepanelen in transformatiegebieden (37 ha)	95 TJ		
➤ Verleende vergunningen (27 ha)	70 TJ		
➤ Gerealiseerd zonnevelden (5 ha) ⁵	13 TJ		
Geraamde opbrengst productielocaties		816 TJ	
			1827 TJ

³ De bijdrage van kleine windturbines is moeilijk in te schatten maar naar verwachting niet relevant op de schaal van de doelen uit de Energievisie.

⁴ Zie ook tekst onder 2.3.

⁵ Twence heeft binnen de gemeentegrenzen van Enschede twee zonnevelden gerealiseerd. In 2017 werd een zonneveld met een oppervlakte van 4 ha aan de Tienbunderweg opgeleverd. Twence nam in november 2018 een tweede zonneveld, met een oppervlakte van 20 ha, in gebruik aan de Oude Hengelosedijk. De elektriciteitsproductie van deze velden kan naar rato van ons aandeel in het aandelenkapitaal (24,2 %) worden meegeteld bij het aandeel hernieuwbare energie. Bij de vaststelling van het huidige aandeel hernieuwbare energie is al wel rekening gehouden met de elektriciteitsproductie van het park aan de Tienbunderweg, maar nog niet met het park aan de Oude Hengelosedijk.